

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 93/2013-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť doc. Ing. J. H., PhD., K., zastúpenej advokátkou JUDr. I. K., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1, 4 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 a 4 Listiny základných práv a slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 39 C 102/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť doc. Ing. J. H., PhD., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. decembra 2012 doručená sťažnosť doc. Ing. J. H., PhD., K. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1, 4 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 11 ods. 1, 4 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 39 C 102/2012.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou konania (ako žalovaná) o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vedeného okresným súdom pod sp. zn. 39 C 102/2012. Okresný súd uznesením sp. zn. 39 C 102/2012 z 23. júla 2012 rozhodol o návrhu žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia tak, že mu vyhovel a sťažovateľke zakázal nakladať s nehnuteľnosťou. Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 11 Co 293/2012 z 12. októbra 2012 tak, že zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Predmetné uznesenie krajského súdu bolo doručené právnej zástupkyňi sťažovateľky 5. novembra 2012.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že sa viackrát bezúspešne *„osobne dostavovala do informačnej kancelárie Okresného súdu Košice II za účelom vyznačenia právoplatnosti a vykonateľnosti predmetného rozhodnutia“*. Sťažovateľka tvrdí, že okresný súd aj bez akéhokoľvek návrhu má povinnosť vyznačiť právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutia a v dôsledku postupu okresného súdu spočívajúceho v nevyznačení právoplatnosti uznesenia krajského súdu sp. zn. 11 Co 293/2012 z 12. októbra 2012 dochádza k porušovaniu jej označených práv v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 39 C 102/2012.

Na základe uvedeného sťažovateľka v sťažnosti navrhla, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej označených práv postupom okresného súdu v označenom konaní, prikázal okresnému súdu *„ihneď vyznačiť právoplatnosť a vykonateľnosť uznesenia krajského súdu sp. zn. 11 Co 293/2012 z 12. októbra 2012 a v rovnakej lehote vykonať všetky potrebné úkony na odstránenie nezákonnej poznámky obmedzujúcej vlastnícke práva sťažovateľky k nehnuteľnostiam v jej výlučnom vlastníctve“*, priznal jej finančné zadostučinenie v sume 2 000 € a náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie čl. 20 ods. 1, 4 a 5 ústavy, čl. 11 ods. 1 a 4 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 39 C 102/2012.

Ústavný súd preskúmal na predbežnom prerokovaní sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V tejto súvislosti považoval za potrebné poukázať na svoje subsidiárne postavenie pri ochrane ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv.

V súvislosti s napadnutým postupom okresného súdu ústavný súd upriamuje pozornosť na už spomenutý princíp subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy), z ktorého vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak

o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskom súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám alebo právnickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 133/05).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu tých práv, porušenie ktorých sťažovateľka namieta v konaní pred ústavným súdom, neposkytuje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci na základe jej dostupných účinných právnych prostriedkov nápravy namietaného porušenia týchto práv.

Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) sťažnosť na postup súdu môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov alebo porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka má k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch vo vzťahu k namietanému postupu okresného súdu v súvislosti s vyznačovaním právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia súdu, ktorý nevyužila pred podaním tejto sťažnosti, a z tohto dôvodu je jej sťažnosť už prima facie predložená ústavnému súdu predčasne.

Uvedený dôvod ústavný súd viedol k záveru o neprípustnosti tejto sťažnosti, pretože sťažovateľka mala (alebo aj má) k dispozícii iný účinný právny prostriedok na ochranu svojich označených práv. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky ako celok odmietol z dôvodu jej neprípustnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd v závere dodáva, že aj v prípade procesnej prípustnosti sťažnosti by predložená sťažnosť musela byť odmietnutá z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, pretože podľa stabilnej a početnej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, III. ÚS 218/07, III. ÚS 70/08, III. ÚS 224/09), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1, 4 a 5 ústavy, čl. 11 ods. 1 a 4 listiny a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplývalo z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení označených práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Zo strany sťažovateľky však nebolo namietané porušenie ústavnoprocených princíпов vyplývajúcich z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. práv spojených so spravodlivým súdnym procesom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (nevyplýva to z petitu sťažnosti, ale ani jednoznačne z odôvodnenia sťažnosti), a preto by ani nebolo možné uvažovať o prípadnom porušení označených práv sťažovateľky hmotnoprávneho charakteru.

Vychádzajúc z uvedených záverov ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že povinné právne zastúpenie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom nie je samoúčelné, pretože týmto právnym inštitútom sa predovšetkým sleduje účinná ochrana práv každého sťažovateľa, ktorú by mala zaručiť kvalifikovanosť právneho zástupcu – advokáta. Vzhľadom na elementárne nedostatky, ktoré vykazuje predmetná sťažnosť, sú namieste pochybnosti, či v danom prípade boli sťažovateľke poskytnuté právne služby v náležitej kvalite.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. februára 2013